

der for Tiden findes der. Ser man hen til Antallet af de Brænderier, som findes i Kjøbstæderne, for Tiden 292, medens der samtidigt kun er 28 Brænderier paa Landet, og ser man derhos hen til, at der i Kjøbstæderne gennemsnitlig bruges 5,215 Ed. Rarrum, men paa Landet gennemsnitlig kun 365 Ed., saa synes der allerede herved at være præstere et meget godt Bevis for, at denne Industri ikke har sit egentlige Hjem paa Landet. Vi have jo en Provinds, nemlig Sylland, hvor alle de af Regjeringen forudsatte Tilstande, nemlig raa Sorder og Mangel paa Kommunikationsmidler, ere tilstede. Der skulde man altsaa tro, at en saadan Fabrikation netop vilde have fundet en ganske overordentlig Plads og netop vilde have viist sig som ganske særdeles egnet for Opdyrkelsen af raa Sorder. Erfaringen lærer os jo imidlertid, som det alt er omtalt, at der i det Hele kun findes 28 Landbrænderier her i Landet, medens der, som det er nævnt i Betænkningen, i Løbet af et slet ikke langt Aaremaal i Sylland er blevet nedlagt 23 Brænderier paa Landet. Man skulde dog tro, at, hvis det virkelig var en saa heldbringende Virksomhed, hvis den virkelig var saa ypperlig egnet for Opdyrkelsen af raa Sorder, og hvis det var Noget, hvori man med Held kunde anlægge sine Penge, saa vilde Folk her-tillands have havt et skarpt Die for, at det var en heldig Virksomhed, og vilde have grebet den med begge Hænder over hele Landet. Man maa ikke herimod indvende, at Folk ikke have kunnet faae Tilladelse til at drive Brændevinsbrænderier paa Landet, thi under denne Sags 1ste Behandling bemærkede den høitæredede Minister udtrykkelig (Sp. 294 i Lands-thingstidenden), hvad der jo iøvrigt er fattigt og bekjendt nok, at Bevillingsmyndigheden paa dette Omraade havde været udøvet med den allerstørste Liberalitet. Der har altsaa ikke stillet sig nogen Hindring iveien for, at Folk, forsaavidt de vilde drive Brænderi paa Landet, kom i Besiddelse af Bevilling dertil. Af de kun 28 ialt eksisterende Landbrænderier er der imidlertid endog saa et Antal af 8, der er kommet helt ind paa Livet af Kjøbstæderne. Det er saaledes sammenlignelsesvis et stort Antal, der er trængt ind i det Belte om Kjøb-

stæderne, som allerede den ældre Lovgivning af 1825 havde fastslaaet. Det synes herefter ikke, at der er ført noget som helst Argument for, at Brænderidrift paa Landet er det Naturlige og Brænderidrift i Kjøbstæderne det mindre Naturlige. Men, naar dette ikke kan bevises, saa forekommer det Udvalget, at der ikke findes den mindste Anledning til ved et Experiment at søge nu at bringe en Forandring i det Bestaaende tilstede, en Forandring, som ubetinget vil komme til at gaa ud over de Fabrikanter, der i Tillid til det Bestaaende have knyttet deres Fabrikationsvirksomhed til Kjøbstæderne.

Et æret Medlem her bagved mig (Schøler) yttrede, at, naar man drog en Cirkel af 1½ Mil omkring hver Kjøbstad, vilde der saagodt som ingen Plads blive for Brænderier paa Landet. Jeg tror dog, at Erfaringen vil lære det ærede Medlem det Modsatte. Den samme Grændse er jo dragen med Hensyn til Handelsetablissementer, men disse have dog udviklet sig frodigt og fundet Plads paa Landet i den nævnte Afstand fra enhver Kjøbstad, og der vil være akkurat den samme Plads for Brænderierne, naar de skulle ligge i den samme Afstand. I saa Henseende antager jeg ikke, at man ved at indskrænke Pladsen for deres Anlæg vil virke saa betydelig hemmende, som det ærede Medlem syntes at være Frygt for; at det, at man fastslaaer den Bestemmelse, som Udvalgets Flertal har bragt i Forslag, skulde kunne blive til Skade for de Kjøbstæder, som ingen Brænderier have, forstaar jeg oprigtigt talt heller ikke. Enhver, der vil anlægge et Brænderi i en af disse Kjøbstæder, vil jo nemlig frit kunne gjøre det, og Trangen til Brænderier kan en Kjøbstad altsaa let faae afhjulpen, saasnart der blot er en Borger i Kjøbstaden, der agter at anlægge et Brænderi.

Naar den ærede Finanzminister nævnedes, at der var 2 af de 8 Brænderier, der ere komne saa nær ind paa Kjøbstæderne, som før anført, nemlig indenfor 1 Mils Afstand, der ere anlagte af Kjøbstadborgere, og at man altsaa ad den Vej kunde se, at Dissket om Brænderiers Anlæg i Nærheden ogsaa næres i Kjøbstæderne, da kan jeg forstikke den ærede Minister om, at han ganske